

MŠMT K PROBLEMATICE PLAGIÁTORSTVÍ NA VYSOKÝCH ŠKOLÁCH

MŠMT si je vědomo závažnosti plagiátorství na vysokých školách a řešení tohoto problému se systematicky dlouhodobě věnuje. Již v letech 2008 až 2011 proto podpořilo vznik technických a metodických opatření pro kontrolu a ochranu proti plagiátorství. V rámci společných projektů veřejných vysokých škol vznikl například systém porovnávající studentské práce mezi sebou a se zdroji na internetu a program Theses.cz, který v současnosti využívá pro kontrolu studentských prací 23 veřejných vysokých škol. Na tyto projekty MŠMT vynaložilo celkem 33 milionů Kč. O tom, že MŠMT dlouhodobě považuje plagiátorství za závažný problém, svědčí také několik intervencí směrem ke změně legislativy. Na základě ustanovení novely zákona o vysokých školách účinné od roku 2006 musí být všechny závěrečné práce odevzdávány též v elektronické podobě, což umožňuje rychlou kontrolu počítačovými systémy. Díky těmto opatřením se značně zpřísnila kontrola závěrečných prací a MŠMT považuje tato antiplagiátorská opatření za vysoce efektivní nástroj, pomocí kterého vysoké školy ověřují originalitu prací předkládaných studenty.

Rozsáhlá novela zákona o vysokých školách účinná od září 2016 nově umožnila rektorovi vysoké školy v případě prokázání plagiátorství zahájit řízení o vyslovení neplatnosti vykonání státní závěrečné zkoušky absolventa, popřípadě její části, kterou se myslí i obhajoba závěrečné práce. Otázka plagiátorství je ošetřena též v nařízení vlády č. 274/2016 Sb., o standardech pro akreditace ve vysokém školství. Vysoká škola v žádosti o akreditaci, institucionální i studijního programu, musí prokázat, že přijala dostatečně účinná opatření k ochraně duševního vlastnictví a proti úmyslnému jednání proti dobrým mravům při studiu, tj. zejména proti plagiátorství a podvodům při studiu. MŠMT s ohledem na výše uvedené považuje současná legislativní opatření týkající se plagiátorství závěrečných prací studentů vysokých škol za dostatečná.

MŠMT zároveň zdůrazňuje, že jsou to právě studenti a vysoké školy, zejména vedoucí a oponenti závěrečných prací a členové zkušebních komisí, kteří jsou za kvalitu závěrečných prací zodpovědní. Stále dokonalejší počítačové systémy na odhalování plagiátů jsou hlavním technickým nástrojem při kontrole závěrečných prací, nicméně sebelepší stroj nezabrání selhání lidského faktoru. Vysoké školy by se proto měly zaměřit hlavně na vnitřní systém zajišťování kvality vzdělávací činnosti, včetně vedení a oponování závěrečných prací, a zamezit možným případům, kdy se vedoucí či oponent práci dostatečně nevěnuje. I tuto oblast ošetřuje stávající legislativa, zejména pak nařízení vlády o standardech pro akreditace ve vysokém školství. V něm je stanoveno, že vysoká škola při žádosti o akreditaci musí prokázat, že přijala dostatečně účinná opatření zajišťující úroveň kvality kvalifikačních prací a systematicky dbá na kvalitu obhájených kvalifikačních prací a obhájených rigorózních prací. Zároveň musí škola prokázat, že v rámci svých pravidel stanovuje požadavky na způsob vedení těchto prací a kvalifikační požadavky na osoby, které vedou kvalifikační práce nebo rigorózní práce, a stanovuje také nejvyšší počet kvalifikačních prací nebo rigorózních prací, které může vést jedna osoba. S ohledem na autonomní fungování vysokých škol jsou nápravná opatření v rámci vnitřních předpisů, či s využitím platné právní úpravy, zcela v jejich samosprávné kompetenci.

MŠMT usiluje o rozvoj kvality vysokých škol prostřednictvím jemu svěřených kompetencí zejména s ohledem na výše uvedenou recentní úpravu legislativy, tak i posilováním rozpočtů vysokých škol ve smyslu jeho navyšování i posilování výkonového financování dle kvalitativních ukazatelů. Cílem MŠMT, akademické obce i celé veřejnosti musí být zajištění maximální kvality získaného vzdělání při řádném studiu absolventů. MŠMT proto s potěšením vnímá vyjádření akademické obce včetně České konference rektorů, která deklaruje prioritu v zajištění adekvátní kvality závěrečných prací, neboť se jedná o jeden z důležitých parametrů pro kultivaci prostředí a posilování mezinárodní srovnatelnosti vysokoškolského systému.